
Vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma

KH 21.11.2022 § 262
229/02.02.00/2022

Kuntalain 410/2015 110 §:n mukaan "Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin."

Kokemäen kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös oli noin 1,4 M€ ylijäämäinen. Taseen kumulatiivinen ylijäämä oli siten 31.12.2021 yhteensä 4,0 M€. Olennaista on huomata, että sekä vuoden 2020 että 2021 positiivisten tulosten syntymiseen vaikutti olennaisesti koronapandemian johdosta saadut runsaat valtionosuudet ja -avustukset.

Vuoden 2022 talousarvio on siihen tehtyjen muutosten jälkeen 0,1 M€ alijäämäinen. Elo-syyskuun tilanteen pohjalta tehdyn toteutumaennusteen mukaan vuoden 2022 tulos tulee olemaan noin 0,5 - 0,8 M€ ylijäämäinen.

Toimintatuotot- ja kulut

Vuoden 2023 talousarvion laatimiseksi lautakunnat ovat jättäneet talousarvioehdotuksensa ajallaan, jonka jälkeen niitä on työstetty edelleen keskushallinnossa ja tehty lähinnä teknisiä tarkistuksia ja täsmäytyksiä. Kaupunginhallituksessa talousarvion valmistelua on käsitelty iltakoulussa 24.10.2022.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä palotoimen kustannusvastuun siirtyessä vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen vastuulle, on kaupungin talousarvio sekä menojen että tulojen osalta olennaisesti pienempi kuin

aiempien vuosien talousarviot. Edellä olevan johdosta vuosien 2022 ja 2023 talousarviot eivät ole vertailukelpoisia.

Vuoden 2023 talousarvion toimintatuottojen ja –kulujen sekä verotulojen ja valtionosuuksien arviointia on selostettu tarkemmin talousarviokirjan kohdassa 3.3.

Talousarvioesityksen vuosikate on 2,52 M€ ja se riittää poistojen (2,20 M€) ja arvon alennusten kattamiseen. Tilikauden arvioitu tulos on siten 0,32 M€ ylijäämäinen.

Investoinnit

Investointimien määrärahoja on varattu vuodelle 2023 yhteensä 4,3 M€ (netto). Kaupunginhallitus rajasi kesäkuussa 2022 talouskehystä antaessaan, että investointien määrä vuoden 2023 talousarviossa voi olla enintään 1,9 M€, joten siltä osin annettu kehys on ylitetty. Vuoden 2023 investointeihin sisältyy useita ehdollisia määrärahavaroja.

Näiden vuoden 2023 ehdollisten varausten osalta ehtona on joko

1. valtionosuuden saaminen hankkeeseen
2. valtion osallistuminen yhteishankkeeseen (Satakunnantie)
3. hankkeen kokonaisrahoituksen selviäminen (Kirkkokallion asema-kaava-alueen työt)

Investointikohteiden rahoittamiseksi ja vanhojen pitkäaikaisten lainojen lyhentämiseksi kaupunki joutuu ottamaan uutta lainaa vuonna 2023 kaikkiaan 4,8 M€. Aiemmin nostettujen lainojen lyhennykset ovat 3,2 M€, joten lainamäärä kasvaa. Vuoden 2023 lainamääräarvio on 3 988 euroa /asukas.

Toiminta/palvelut

Vuoden 2023 talousarvio sisältää soteratkaisun tuomien teknisten muutosten lisäksi seuraavia palvelutarjonnassa huomioon otettavia muutoksia/asiakokonaisuuksia:

Taloushallintopalveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi kaupunginhallitus on marraskuussa 2022 tekemänsä päätöksen perusteella päättänyt taloushallintopalveluiden ulkoistamisesta. Järjestelyllä lisätään kaupungin palvelun toimintavarmuutta. Riskienhallinnan kannalta tällöin vältetään tilanteelta, jossa esimerkiksi kirjanpito on yhden henkilön varassa. Palveluiden ulkoistamista puolsi myös se, että henkilöstön saatavuus sellaisiin tehtäviin, joita joutuu hoitamaan yksin, on ollut haasteellista. Ulkoistuksen myötä vastuu taloushallinnon ohjelmistosta päivityksineen siirtyisi palveluntuottajalle. Samassa yhteydessä kaupunki saa käyttöönsä osittain vanhentuneen kirjanpito-ohjelman tilalle uuden järjestelmän. Taloushallintopalveluiden ulkoistaminen ja siihen liittyvät pitkäaikaisten henkilöiden eläkkeelle siirtymiset tulevat aiheuttamaan olennaisia muutoksia kaupungin keskushallinnossa/kaupunginvirastossa.

Teknisen osaston talousarviossa on varattu yhteensä 280 000 euron suuruinen määräraha Peipohjan entisen koulurakennuksen ja Koskenperkajien muistomerkin purkamiseen. Muistomerkin purkamisesta kaupunginhallitus on päättänyt syksyllä 2022. Peipohjan entisen koulurakennuksen purkaminen on perusteltua, koska koulun toiminta rakennuksessa on päättynyt vuonna 2016 eikä kaupungilla ole käyttötarvetta rakennukselle. Rakennuksen ylläpitolämmitys on lopetettu vuonna 2020.

Samoin rakennuksen tasearvo on alaskirjattu. Edellä mainittujen syiden perusteella on johdonmukaista, että rakennus puretaan, jonka jälkeen aluetta voidaan hyödyntää.

Kokemäen kaupunki ja yhdysvaltalaisyritys Æsir Technologies Inc. ovat 10.10.2021 solmineet aiesopimuksen, jonka mukaisesti yritys tulee perustamaan Kokemäelle akkumateriaalitehtaan ja sen jälkeen varsinaisen akkutehtaan. Kaupunki on vuoden 2022 aikana tehnyt useita maa-alueiden hankintoja, jotka mahdollistavat akkutehtaan sijoittautumisen Kokemäelle. Samoin kaupunki on varautunut hankkeen toteuttamiseen kaavoitusratkaisuin. Kaupungin maa-alueiden hankintakulut ovat olleet noin 1,2 M€ ja hankkeen käyttötalouden lisäkustannukset noin 0,1 M€.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät rahoituspäätökset ovat talousarvion laadintavaiheessa avoinna. Vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosassa on määrärahavaraus, joka mahdollistaa ulkopuolisen asiantuntijan käytön hankkeessa. Investointiosassa on puolestaan määrärahavaroja Kirkkokallion asemakaava-alueen töiden toteuttamiseksi. Ehtona on maininta ”edellyttää alueelle suunnitellun suurteollisuushankkeen toteutumista”.

Vuoden 2023 alusta lukien toteutettava sote-palveluiden siirto kuntayhtymältä edelleen hyvinvointialueelle tulee olemaan valmistelukokonaisuus, jonka valmistelussa yleishallinnon ja teknisen osaston viranhaltijat ovat mukana. Olennaista työpanosta tulee vaatimaan mm. kaupungin/kuntayhtymän omistuksessa olevien kiinteistöjen hallinnoinnin suunnittelu.

Hyvinvointialueiden muodostumisella on vaikutusta myös kuntien sivistystoimien toimintaympäristöön. Kunnan oman hyvinvointityön merkitys kasvaa ja tämä on huomioitu myös sivistys- ja hyvinvointilautakunnan talousarvioesityksessä. Kunnan omassa toiminnassa vuoden 2023 merkittävimmät muutokset ovat sivistysosaston kehittämissuunnitelman mukaiset muutokset toimialan tulosityksiköissä 1.8.2023 alkaen. Näitä muutoksia ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarvion rakenteessa, vaan muutokset tullaan tekemään vuoden 2024 talousarvioon. Muutoksella ei ole vuoden 2023 talousarvion käyttötalouteen taloudellista merkitystä.

Teknisen ja ympäristölautakunnan toimialalla ei ole suunnitteilla palvelutarjontaan liittyviä olennaisia muutoksia. Suunnitellun akkumateriaali- ja akkutehtaan toimintaedellytysten suunnittelu ja luominen tulee vuonna 2023 olemaan hanke, joka tulee työllistämään osaston henkilöstöä monin tavoin.

Olennainen muutos teknisen osaston osalta on Henrikinhovin keittiö/ruokapalvelutoimintojen siirtyminen hyvinvointialueen toiminnaksi.

Yksityistieavustusmäärärahoja on budjetoitu 100 000 euroa eli 12 500 edellisvuotta enemmän. Avustussumma on nyt samalla tasolla kuin noin kymmenen vuotta sitten.

Henkilöstö

Yleishallinnossa pääkirjanpitäjän, laskentasihteerin ja palvelusihteerin toimet jätetään täyttämättä. Kaupunginhallitus on tehnyt lokakuussa 2022 päätöksen taloushallintopalveluiden ulkoistamisesta. Lisäksi keskushallinnossa on tehty ja tehdään toiminnan ja tehtävien muutoksia.

Sivistys- hyvinvointilautakunnan toimialalla neljä (4) koulukuraattoria siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen palvelukseen.

Liikunnanohjaajan toimi perustetaan 1.1.2023 alkaen, samoin etsivän nuorisotyöntekijän–nuorisotyöntekijän toimi perustetaan 1.1.2023 alkaen.

Tekninen- ja ympäristölautakunnan toimialalla kuusi (6) ruokapalvelutyöntekijää ja kaksi (2) laitoshuoltajaa siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen palvelukseen.

Lisäksi ympäristöasiantuntijan virka täytetään vakinaisesti ja kokoaikaisesti.

Taloussuunnitelma

Vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma on laadittu syksyn 2022 aikana käytettävissä olevilla tiedoilla. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että laskelmissa on pyritty saamaan käyttöön olennainen tieto sekä valtiovarainministeriön että Kuntaliiton laskelmista. Taloussuunnitelma on laadittu siten, ettei siinä ole huomioitu vuodelle 2022 mahdollisesti kertyvää ylijäämää, vaan olettamana on pidetty, että vuoden 2021 tilinpäätös toteutuisi vahvistetun talousarvion mukaisesti.

Taloussuunnitelma on laadittu seuraavilla toteutumaennusteilla/oletuksilla:

- a. toimintakate kasvaa vuosittain enintään 3 %.
- b. tuloveroprosenttia ei koroteta suunnitelmavuosina.
- c. asukasmäärän vuosittainen muutos on noin -60-80 henkilöä ja asukasmäärän vähenemisen myötä ansiotulojen kasvu on enintään noin 1,6-1,8 %/v .
- d. kiinteistöverotuloon saadaan noin 150 000 kasvu vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoden 2022 tasoon.
- e. valtionosuuksia on arvioitu kertyvän suunnitelmavuosina noin 10 % vuoden 2023 tasoa vähemmän. Soteratkaisun myötä tähän arvioon pitää suhtautua varauksellisesti.
- f. korkotasoksi suunnitelmakaudella on pitkien korkojen osalta arvioitu noin 3,5 %.

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnittelun valmistelu on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 21.11.2021 § xx.

Lisätietoja antaa Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100 ja talousjohtaja Tauno Mäkinen, puh. 040 488 6120.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen Kokemäen kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginhallitus päättää antaa talousjohtajalle valtuudet tehdä oikaisuluonteisia korjauksia talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

Käsittely Sivistysjohtaja Leena Aalto-Setälä, talousjohtaja Tauno Mäkinen, vs. sivistysjohtaja Juha-Pekka Pihlman, rakennusinsinööri Jari Ruponen ja tekninen johtaja Markus Virtanen olivat läsnä tämän pykälän käsittelyn ajan.

Arto Perttula teki Ari Prinkkalan kannattamana muutosesityksen, että kohdasta Peipohjan koulun purkaminen poistetaan 270 000 euron varattu määräraha. Koska asiasta oli tehty kannatettu muutosesitys, tuli asiasta äänestää. Puheenjohtaja teki asiasta seuraavan äänestysesityksen: he jotka ovat pohjaesityksen kannalla, äänestävät JAA ja he jotka kannattavat

muutettua päätösesitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Huhtanen, Juutilainen, Mekkonen, Seppälä) ja 5 EI-ääntä (Nevala, Ojala-Seppä, Perttula, Prinkkala, Tuominen). Muutettu päätösesitys jäi voimaan.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan muutetun ehdotuksen Kokemäen kaupungin vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginhallitus päätti antaa talousjohtajalle valtuudet tehdä oikaisuluonteisia korjauksia talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.